

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni. . . 6 „
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N°. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30.INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarif
și învoiaș.Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Chestiunea Silistrei.

— Protocolul conferinței dela Petersburg. — Ședința senatului.
— Expozeul d lui T. Maiorescu. —

În fine a ajuns în ultima fază chestiunea mult discutată a *Silistrei* și a regulării situației Românilor din Macedonia. A ajuns să fie rezolvită în corpurile legiuitoare române, anume forma în care îi s'a oferit României Silistra, de către conferința din Petersburg.

Vineri, după cum am anunțat în numărul de alaltaeri, s'a ținut consfătuirea conservatorilor în chestia aceasta, fără a se lua o hotărâre. Dni *P. P. Carp* și *Filipescu* au insistat pentru părerea lor de a nu fi primită Silistra în condițiile stabilite în protocolul conferinței din Petersburg, stăruiind asupra necesității unei linii de frontieră *Turtucaia-Balci*.

Părerea acestor doi bărbați fruntași însă n'a obținut aprobarea conservatorilor.

Sâmbătă au ținut în chestia aceasta și liberalii o întrunire, în care s'a decis, că partidul va vota pentru primirea *Silistrei*, care e cheia apărării Dobrogei.

Protocolul d'n Petersburg.

Protocolul, conferinței din Petersburg prin care se oferă României Silistra și se regulează situația bisericească-școlară a Românilor din Macedonia, e de cuprinsul următor:

- 1) Cedarea orașului Silistra cu 3 km. dela barieră.
- 2) Libertatea pentru Aromânii din Macedonia de a avea școli în care limba de propunere să fie cea română, precum și biserici în care slujba să se facă în românește.
- 3) Dreptul pentru România de a-și fortifica granița Dobrogei față de Bulgaria, ceea ce nu este îngăduit bulgarilor să facă față de noi.
- 4) Despăgubiri pentru bulgarii cari ar părăsi Silistra.

La acest punct se prevede că despăgubirile vor fi evaluate de o comisiune mixtă alcătuită de statul românesc și cel bulgăresc

In senat.

Chestiunea s'a pus la ordinea zilei în senat, în ședința de Sâmbătă după amiază.

Senatul a fost convocat în comitet secret pentru a fi se comunica textul protocolului dela Petersburg, precum și toate actele și documentele referitoare la diferența româno-bulgară.

Despre ședința aceasta memorabilă, ni se scriu următoarele:

București, 12 Mai v.

Eri s'a ținut ședința anunțată a senatului în chestiunea Silistrei. Ședința a fost absolut secretă, participând la ea numai senatorii și deputații. Aceștia din urmă au fost admiși ca ascultători și au luat locul în tribune.

La ședința au luat parte toți miniștrii. Intrarea lor a fost salutăată cu salve de aplauze.

Prezidentul senatului, dl *Th. Rosetti* deschizând ședința roagă pe toți acei cari participă la acest comitet secret al Senatului, insistând asupra parlamentarilor cari sunt și ziariști, să nu comunice nimic publicului, referitor la actele și documentele diplomatice ce se vor produce în cursul negocierilor. Dl *Rosetti* consideră ca o legătură de onoare a participanților această ședință de a nu face vre-o indiscreție referitoare la actele și documentele ce s'au schimbat în cursul tratativelor diplomatice, fiindcă aceasta nu ar face o bună impresie asupra puterilor.

Cel dintâi care a luat cuvântul a fost dl *Titu Maiorescu* prezedintele consiliului de miniștrii și ministru de externe. Dânsul a făcut un lung și magistral expozeu al chestiunii Silistrei, vorbind două ore și jumătate. A expus amănunțit chestiunea începând cu originea ei, și ajungând cu istoricul până la stabilirea protocolului din Petersburg. Atunci fiind timpul înaintat, prezidentul suspendă ședința și o amână pe Luni după amiază, când dl *Maiorescu* va expune pe larg cele petrecute în conferința din Petersburg și stabilirea protocolului de acolo.

Aci vă trimit în extras expozeul dlui *Maiorescu*.

Expozeul.

D. *Titu Maiorescu* a făcut un lung și documentat expozeu al chestiunii, începând de la tratatul din Berlin din

1878 și oprindu-se până la încheierea protocolului din Londra.

Primul ministru a vorbit timp de două ore și jumătate, făcând un magistral expozeu al chestiunii, de o claritate luminoasă, cu o argumentare strânsă și cu o documentare riguroasă, peste care se revarsă o emoție vibratoare și de o adâncă sinceritate, care a emoționat pe toți acei cari au avut fericirea să asculte explicarea unui moment istoric din viața noastră națională exprimat într-o formă de desăvârșire estetică.

D. *Titu Maiorescu* a vorbit cu foarte multă emoțiune, cu un accent de sinceritate, de vibrațiune intensă, care în aceste momente, îi da o strălucire epică.

D-nia sa sa spus, că se simte fericit, că în acest moment fiind în posesiunea protocolului conferinței ambasadiorilor de la Petersburg, poate să-și ușureze conștiința și să comunice parlamentului modul cum a fost apărâtă demnitatea și interesele țării.

D. *Titu Maiorescu* a făcut cu o metodă de savant și de artist, un istoric al chestiunii de la începutul ostilităților din Balcani, până la încheierea protocolului de la Londra.

Situația României la începutul ostilităților.

După ce d. *Titu Maiorescu* arată, că deși toate statele ne sfătuiau să primim arbitrajul, d-nia sa a refuzat să accepte această modalitate a rezolvirii diferendului româno-bulgar și a declarat, că nu primește o altă modalitate diplomatică de cât mediațiunea, trece la istoricul chestiunii.

La 25 Septembrie, d. *Šebeko*, ministru Rusiei, comunică confidential d-lui *Titu Maiorescu*, că ambasadiorii au atras atenția guvernului din Sofia și Constantinopol, pentru a evita cu orice preț războiul.

La 5 Octombrie, Bulgaria cere neutralitatea României, în eventualitatea unui apropiat conflict armat din Balcani.

La 14 Octombrie, statele balcanice provoacă războiul, invocând că nu s'a aplicat art. 25 al tratatului din Berlin, declarând că intervenția lor armată nu are alt scop, de cât a apăra pe conaționali lor subjugăți, de a provoca o intervenire a Europei și a sili Turcia să aplice odată reformele, pe cari le amâna mereu.

Ce trebuia să facă România?

Pe de-o parte Bulgaria ne cerea neutralitatea, pe de alta Turcia ne solicita un ajutor armat. România nu putea lupta contra popoarelor creștine și de aceea și-a declarat neutralitatea.

În momentul în-ă, în care războiul a luat o altă față, în care nu a mai fost vorba de apărarea conaționaliilor aliaților, nici aplicările art. 25 din tratatul de la Berlin. ci de cuceriri teritoriale, România nu mai putea sta în

atitudinea ei de expectativă, ci și-a formulat dezideratele.

Dezideratele României.

Dezideratele României au fost astfel formulate:

1) Regularizarea situației Românilor din Balcani.

2) Fixarea unei noi frontiere a Dobrogei.

Au cerut aliaților, că pe teritoriile ocupate de conaționali lor, pe care se află Români să se respecte principiul naționalităților, pe care s'a întemeiat războiul lor.

Un bărbat politic a spus la clubul conservator și la consfătuirea de la d. *Olănescu*, că noi am făcut unirea împotriva voinței puterilor.

Asta înseamnă a nega sau a ignora istoria. Am fost susținuți în făptuirea Unirii de Napoleon al III-lea. În apogeul puterilor lui ne-a susținut cu toată autoritatea care o avea el ca împărat și Franța ca țară. Când Napoleon a nesocotit acest principiu, când nu i a convenit reorganizarea Germaniei pe temelul principiului naționalităților, a ajuns la Sedan. De aceea, nu e bine să spunem, că nu ne-a păsat de Europa.

Pe fundamentul pe care te-ai urcat, pe acela să stai, căci atunci când nu mai vrei să-l ai ca bază, cazii ca națiune.

Se fac statistici pentru a se arăta că sunt puțini Români în Macedonia.

Mulți puțini câți sunt și ei reprezintă simbolul viitorului României.

De aceea, am formulat pretenții indiscutabile pentru libertatea culturală și religioasă a Românilor din Macedonia: am obținut că viața culturală și religioasă a Românilor de acolo să fie subvenționată de noi, precum și dreptul de a înființa un episcopat ceea ce nu putusem obține de la Turci.

Chestia Dobrogei

Dobrogea ne-a fost dată prin tratatul de la Berlin, ca o compensație teritorială, în schimbul Basarabiei — schimb de teritoriu făcut contra voinței noastre.

Victorioși în război, ajutători ai Rușilor, liberatori ai Bulgarilor, ni s'a pus în discuție independența noastră ca Stat, dacă nu primim Dobrogea și nu cedăm Basarabia.

La stabilirea graniței dobrogene ni s'a făcut nedreptatea de a nu ni se da Silistra, cu toată expunerea reprezentanților României, în comisia de delimitare, din care făcea parte și d. *M. Pherekyde*. Cu toate stăruințele noastre puterile ne-au refuzat Silistra. Tratatul din Berlin consfințește o mare nedreptate pe care o săvârșea față de noi Europa și mai cu seamă Rusia.

Tratatul de la Berlin după războiul balcanic.

În fața declarării de război a aliaților, tratatul din Berlin, fiind răs-

turnat, noi aveam toată libertatea și dreptul să cerem Silistra și să declarăm că nu ne vom lăsa, până ce nu o vom obține, ori care ar fi mijloacele pe care trebuia să le întrebuintăm.

Atitudinea noastră hotărâtă, luată în deplin acord cu șeful Statului nostru, M. Sa Regele a fost comunicată Rusiei, sprijinitoarea pe față a Bulgarilor — dovadă niile de voluntari ruși ca ai au luptat alături de armata bulgară.

Amenințările Rusiei. Atitudinea surprinzătoare a Germaniei

Rusia a socotit atitudinea noastră ca o violentare a României, față de Bulgaria.

Atunci am primit amenințarea fermă a Rusiei.

Lucru curios:

Acel însărcinat să ne aducă la cunoștință amenințarea Rusiei, a fost ministrul Germaniei la București, care s'a prezentat la mine și mi a declarat, din partea d-lui *Sasonov*, ministrul de externe al Rusiei, că pretențiile României au făcut să crească în mod considerabil excitarea publică în Rusia; contra României, excitare împotriva căreia guvernul nu poate face nimic.

Ministrul Germaniei, conchidea, că violentarea pe care România vrea să o facă asupra Bulgariei nu va fi nici odată admisă de Rusia.

D. *Titu Maiorescu* se întreabă: o amenințare trebuie luată în tetdeauna în serios?

În orice caz această amenințare nu putea fi luată în serios.

Pace sau război?

Pace sau război? Iată chestiunea care se pune în fața amenințării Rusiei. În tot cazul se pune chestiunea unei mobilizări în fața amenințării Rusiei.

Recunoaștem că ne găseam într'un moment de cea cuprinsă, dat fiind și situația politică internă.

Ne-am gândit atunci cu toții dacă nu putem să ajungem a obține o satisfacere pe o altă cale de cât aceea a armelor. Știam că armata și finanțele țării erau în stare să facă față ori cărei situații.

Nu vorbes de situația de astăzi, căci cu cele 200 milioane, câte s'au cheltuit, suntem mult mai în putere a vorbi, dacă interesele țării o vor cere. Când mă gândesc că un fost coleg, a declarat că am pierdut o ocazie cu care nu ne vom mai întâlni nici peste 200 de ani. Greșită și nepermisă declarație. Să o știe toată lumea:

Putința României de a interveni pentru satisfacerea pretențiilor ei, există mereu, în ori ce moment, nu peste 200 de ani, nu peste 200 de zile, ci chiar peste 200 de minute.

Înțelegerea direct cu Bulgaria.

Ne-am hotărât să rezolvăm diferendul nostru cu Bulgaria direct între

Inceputul.

De *Georges Feytaud*.

A eșit din gară și tremurând de frig și frecându-se la ochi, a plecat pe bulevardul pustiu.

În haina albastră de muncitor, cu spatele gârbovit, cu nasul roșu de ger, cu mâinile vârate în buzunare, stringând subsoară întreaga sa avere, un mic pachetel, privea plin de curiozitate Parisul, care își desvălăia mantaua sa de dimineață. La un colț de stradă se oprî pe un moment, ca să asculte baterea orologului din turnul apropiat. Erau orele șapte.

Atunci îl agrăi cineva. Acesta era de statură înaltă și robust, cu privire cruntă și cu barba sbrărită. De mult urmărea el pe tânărul cu surtucul albastru de muncitor, care părea a avea etatea abia de 18 ani și, la colțul străzii se oprî și el.

— Ce cauți, frățioare? — întrebă streinul cu glas cât se poate de prietenos. Vii de acasă?

— Da, vin de acasă! răspunse tânărul și voi să-și continue calea.

— Așteaptă puțin. Ești așa de grăbit? Măcar că eu știu ce cauți. Puțină înghețătură, pentru încălzit... Nu e așa?

— Nu ar fi tocmai rea!
— Ei, vezi. Vino cu mine... lângă un pahărel de vin putem vorbi mai multe.

Îl luă de braț și îl împinse pe ușa unei cărămuși din apropiere, unde comandă caș, pâine și o butelie de vin. Tânărul îi povestî, că n'a mai fost până acum la Paris și a venit să-și facă bani. Și-i spuse cum îl chiamă: *Petru Gatif*.

Apoi, văzând că butelie de vin s'a golit, s'a ridicat și voia să plece.

— Mai șezi puțin... să mai bem o butelie. Fiindcă vrei să-ți faci bani, așa aveai un ofert pentru tine. Numele meu este *Jean Binat*. Am diferite întreprinderi....

Băiatul cam amețit de vin, dar încă destul de treaz întrebă:

— Ce am să fac? Și cât pot să câștig?

— În ori ce caz 50 de franci. Și dacă vei lucra cum doresc eu, poți să câștigi și o sută. Ei, să mai bem un pahărel!

— Și ce lucru îmi vei da?

— Îți voi spune eu. Nu e atât de grăbnic.

Și toată ziua au bătut cărămușele. Băiatul era beat dură. Pe la cinci ore din zi streinul l-a dus și l-a culcat în o odăiță a unei cărămuși și l-a lăsat

să doarmă până la nouă. Atunci l-a deșteptat și l-a dat să bea absint.

— Dar lucru? întrebă băiatul cu limba încurcată.

— Mergem acum la lucru, răspunse aspru *Jean Binat*. — Haida!

Băiatul își deschise larg ochii și privi împrejur, apoi îi oprî asupra soțului.

— Cum? Mergem? Dzeu e, ce vrea acesta cu mine?

Îi se părea, că amețeala beuturii i a dispărut din creier. Voi să fugă, dar streinul îl reținu cu o mână ca de fer.

— Stai aci, măi! Nu striga, că e vai de capul tău... nu te mișca...

Băiatul cîntăniind din dinți, începu se vociferă:

— Nu vreau... nu vreau... Te rog lasă-mă... Eu sunt om de omenie, cinstit... —

— Ca și mine, când eram în etatea ta — zise rănjind *Jean Binat* — nu-mi cânta aci! Am lipsă de cineva. Nu pot să fac singur lucrul. Am dat de tine. De ce mi-ai eșit în cale? Nu ună cunoști. Nu mi revedea nici odată. Nu mă poți trada... Unul dintre tovarășii m'a tradat și am stat în temnița cinci ani... Să-l ia dracu... —

Ei, înainte, să mergem!

— Nu, nu... băiatul căzu în genunchi și plângea ca un copil. — Nu vreau... —

Dar în întunec zări luciirea unui pumnal de oțel.

— De nu vîi, te junghiu îndată. Amenințarea folosi. Băiatul de țaran, palid, se ridică în picioare și plecă săvâitor după soțul său.

După ce ieșîră din Pariz și apucară pe șosea, care tăia în două câmpia pustie și învălăuită în zăpadă, *Jean Binat* fără să-l lase de braț, îi zise:

— Mergem la un bătrân. Nu-i facem nimic. El își ține banii ascunși în urloiu casei. Așa cred, că e lipsă de doi oameni, ca să ridice țeava, unde se află banii. Dacă succede treaba am să-ți dau două sute de franci... Să n'ai frică... Iată, am și soșit... —

Au sărit preste un zid înalt, apoi în curte s'au oprî înaintea unei porți cu gratii de fer.

Streinul începu se forțeze poarta cu un drug de fer ce l adusesse cu sine.

— Dar dacă să află înăuntru vreun câne? — zise băiatul.

— Prostule... pe ăla l am omorât ieri... i-am dat carne otrăvită... —

Forțată cu drugul, poarta să deschise fără zgomot. Cel doi intrară și ajunseră la usa casei. O deschiseră cu o cheie falsă și intrară în o odaie mare care avea aspectul unei bucătării.

— Griji, — zise găfăind *Binat* — acumă îmi ești complice. Ține felinarul până mișce de la loc țeava urloului. Bătrânul doarme în odaia de alături. E surd, nu se va deștepta. Dar totuși dacă ar veni, în momentul când vei observa că se mișcă ușa, să mă tragi de mână. Ai auzit?

Se aplecă spre urloiu și scoțându-și instrumentele, începu se lucra. Băiatul tremura în tot corpul și stringea din făci, ca să nu facă șgomot cu clătănirea dinților. Și mâna în care ținea felinarul, îi tremu a încât n'a lumina destul de bine pentru munca ce să săvârșea. În fine *Binat* scoase din urloiu o lădiță, o puse pe masă și aruncă o privire cruntă asupra băiatului, infuriat, că nu-i luminase bine.

În acest moment se auzi o scârțătură. Ușa se deschise. În prag apără un bătrân în halat de noapte și cu o luminare în mână. Ochii îi erau înholbați și părul cărunț îi se ridica valvoiu. Își deschise gura să strige, dar nu avu vreme. *Jean Binat* într'un moment se aruncă ca o flară asupra bătrânului și-i tăi gâtul dintr'odată cu un cuțit strajnic de oțel. Nu se auzi decât o fășăire, ca și când ar fi tăiat gâtul unui pui și bătrânul căzu pe spate, mort....

— De ce a intrat... mormăi *Binat* printre dinți.

noi, prin bună înțelegere, fără intervenția puterilor.

Bulgaria ni se declarase recunoscătoare, fiindcă o eliberasem de sub turci, și fiindcă ne păstrasem neutralitatea în războiul balcanic.

Deci, politicește era cazul să ne înțelegem între noi.

Am cerut Bulgarilor să ne recunoască dreptul de a ne interesa de conașionali noștri din Macedonia, după cum ei, prin arme, recunoșteau dreptul de a se interesa de conașionali lor: am mai cerut, ca noi Stat independent, față de ei, stat de asemeni independent, să stabilim o frontieră dreaptă a Dobrogei, în locul frontierei nedrepte care ne fusese impusă de alte state. Gândul acesta al nostru a fost bine apreciat la Sofia, căci în Noemvrie, d-l Danef a sosit în București. D-nul Danew a declarat atât M. Sale Regelui, cât și mie, că recunoaște, că Românilor au drepturi de reclamat dela Bulgaria și că statul său e gata să acorde Românilor, cari locuiesc în țările ocupate de Bulgari, libertatea de a avea școli, biserici — libertăți, care nu le-au avut sub Turci.

D-l Danew a mai declarat, că Statul său acceptă o nouă fixare de graniță a Dobrogei, apoi a adăugat:

— Nu cred, că veți putea cere Silistra!

— Ba da, am răspuns, mai întâiu Silistra, fiindcă Silistra este nedreptatea tratatului dela Berlin.

Silistra cu ori-ce chip!

Dacă Silistra, a continuat d-nul Titu Maiorescu, răspunzând d-lui Danew, e un punct strategic pentru noi, cu atât mai mult nu o mai puteți păstra d-voastră, de azi înainte. Din momentul ce tratatul dela Berlin e răsturnat, ne trebuie o nouă frontieră a Dobrogei. O recunoașteți, atât mai bine, pentru d-voastră. De nu, o vom face noi, iar dacă ne preveniți de turburarea păcii Europei, vă declar, că mie absolut indiferent. Fără Silistra nu se poate vorbi de-o rectificare de frontieră.

D-l Danew a văzut în atitudinea mea, că România este ferm hotărâtă să ducă până în extremă acțiunea ei, pentru a obține satisfacțiune.

În memoriul pe care mai târziu l'am dat puterilor, am spus categoric, că Silistra este un simbol, simbolul injustiției comise de Europa față de noi, pe care tot Europa e dator să-l repare.

D-l Danew ne-a răspuns, că nu are mandat să ne cedeze Silistra și a plecat din București.

Puterile ne sfătuiesc să renunțăm la Silistra.

De atunci au început să curgă depeșile diplomatice, cerându-ne să renunțăm la Silistra, căci puterile nu vor să ne-o acorde.

Am răspuns:

— Nu renunțăm la Silistra. Voim Silistra, o vom avea.

Prima depeșă ne-a trimis-o d-nul Mavrocordat, ministrul nostru la Viena. D-l Mavrocordat comunică declarația ambasadorului Germaniei, că nici în punctul de vedere al dreptului nu putem avea Silistra și că Anglia s'a pronunțat formal contra noastră.

A doua telegramă ne-o trimite, d-l Diamandy, ministrul nostru la Roma. D-l Diamandy ne comunică, că ambasadorul Austriei de acolo, reproducând opinia cancelarului Berchtold, adăoga, că Austria și Rusia au căzut de acord și că nu sunt dispuse să susțină pretențiile României asupra Silistrei.

El aruncă cuțitul plin de sânge pe masă. Băiatul așază și el felinarul lângă cuțit. Fața îi era galbenă ca ceapa.

— Să bem una — îl mângâia Binat — și-apoi privește aici.... aceștia ne vor înveseli.

Deșertă cuprinsul lădiței. Se făcu pe masă o mișcare de galbini. Apoi se duse la sertar și scoase o sticlă cu vin.

— E bun — zise el, după-ce trase o dușcă din vinul auriu.

Băiatul se întoarse. Privi la mort scaldat în sânge, la cuțit, la galbini și la străinul, care tocmai ridica sticla, și mai bea. Atunci față de-odată îi se încruntă. Apucă repede cuțitul, îl înfipse cu țările în gâtul întins al străinului și-i despărți capul de trup, întocmai cum făcuse acesta cu bătrânul. Să zău! abia aceeași fășăire și Binat căzu mort lângă victima sa.... Și atunci băiatul se aruncă lacom asupra galbinilor îndesându-i în pachetelul său, pe care îl aruncase sub masă. Apoi lăsând acolo cele două cadavre pline de sânge, plecă alurit de frică și de bucurie și după ce de vre-o zece ori greși calea, în fine nimeri la gară și urcându-se în tren, se întoarse de unde a venit.

trad. sm.

Ambasadorul Austriei mai comunică ministrului nostru dela Roma, că deoarece Germania va fi nevoită să se abțină față de noi, ne consiliază să nu facem chestie «sine qua non» din Silistra.

După câte-va zile, d-l Beldiman, ministrul țării la Berlin, ne comunică, că din convorbirile avute cu ambasadorii puterilor de acolo, și-a dat seama, că nimeni nu convine la cedarea Silistrei.

Noi totuși am persistat în cererea noastră.

Soluția Rusiei.

Atunci Rusia a venit cu soluția să ni se cedeze lăzărul și întăriturile Silistrei, împreună cu ceva teritoriu, iar Silistra să rămână a Bulgariei. Se afirmă că și Franța e de părerea Rusiei.

Am refuzat și această soluție și perzistând, ni s'a propus să împărțim Silistra în două, din care o parte să fie a României, iar cealaltă a Bulgariei.

Telegrama prin care d-l Nanu, ministrul nostru la Petersburg, ne comunică această soluție era redactată în următoarele cuvinte:

— «En deux».

La care am răspuns:

— «En tout».

La așa rezistență din afară am opus așa înzistență de aici.

Atunci ne-am formulat următoarele deziderate:

- 1) De drepturile Românilor din Macedonia nici discuție nu mai poate fi.
- 2) Delimitarea graniței Turcuia-Balcic, cu cedarea de teren cel mult până la Kavarna.

Demascarea d-ului Danew.

A urmat conferința de la Londra, între d-l Danew, Mișu și Take Ionescu. De odată, discuția a devenit iritantă, fiindcă d-l Danew refuza să continue negocierile, pe motivul, că atât eu la București, față de d-l Kalinkoff, cât și d-l Take Ionescu, la Paris, față de d-l Poincaré, am fi declarat că d-l Danew a mărturisit, că Bulgaria a acceptat în principiu propunerile noastre.

Era un neadevăr: d-l Danew voia să se ascundă prin asemenea proceduri jignitoare pentru noi. Asta nu merge, am zis noi și am tăiat cele două aripi ale raței.

Prima aripă la București: d-l Kalinkoff, în fața d-lui Sebeko, a declarat că nu am făcut o asemenea declarație.

A doua aripă la Paris: d-l Poincaré a scris o scrisoare d-lui Take Ionescu prin care afirma că nici odată d-l Take Ionescu nu i-a făcut declarația pe care i-o atribuia d-l Danew.

Nouile propuneri ale Rusiei.

Am spus atunci puterilor, că România renunță la discuție, de oarece socotește asemenea procedee jignitoare pentru demnitatea sa. De asemeni M. Sa mi-a comunicat, că nu admite asemenea procedee și că este hotărât să mergem până ori unde va trebui.

Peste două zile ministrul Rusiei a venit cu noui propuneri.

Anume:

Dărâmarea fortificațiilor, cedarea a 20 de sate din jurul Silistrei și garantarea posesiunii liniștite a Dobrogei.

Am răspuns că nu am înțeles amestecul Rusiei între noi și Bulgari. D-l ministru al Rusiei venea ca intermediar. Trebuia să se fi întrebât dacă îl accept: poate propuneam pe un altul, poate pe ministrul Italiei.

Am spus hotărât ministrului Rusiei, că nu primim garanța pe care ne-o oferă Bulgaria asupra posesiunii Dobrogei. Garanți suntem noi cu Regele nostru, cu soldații noștri.

Ajungând a-i, la rugarea d-lui T. Maiorescu prezidentul suspendă ședința și amână discuția pentru Luni după amiază.

Cor.

Adunarea liberalilor.

Sâmbătă, la orele 10 jumătate dimineața, s'au întrunit la clubul liberal atât comitetul executiv al partidului, cât și parlamentarii liberali, spre a se sfătui asupra atitudinii pe care trebuie să o aibă partidul față de declarațiile guvernului în ce privește chestia externă, în special chestia Silistrei.

Intrunirea a fost prezidată de d-l Ionel Brătianu.

După ce s'a cetit protocolul de la Petersburg, s'a născut o viie discuție între fruntașii liberali.

D-nii Diamandy, Ghica, Constantin Stere și Vintilă Brătianu au declarat că partidul liberal nu poate primi soluția de la Petersburg ca una care să satisfacă interesele țării.

Vorbirea d-lui Ionel Brătianu.

D-l Ionel Brătianu luând cuvântul a spus că față de cele întâmplate partidul liberal are de ales între aceste trei soluții:

Să voteze pentru, să respingă, sau să se abțină de a vota moțiunea pe care o va prezenta guvernul.

De abținut — a spus d-l Brătianu — nu putem să facem deoarece datoria partidului nostru, care e un partid de guvernământ, e să ne spunem clar și lămurit punctul nostru de vedere în această chestie.

Prin urmare întrebarea este votăm pentru sau contra?

Datoria partidului liberal este să voteze pentru, dacă în acea moțiune va fi vorba pur și simplu de primirea Silistrei.

Vom declara că primim Silistra cu clauza expresă că nu înțelegem să închidem cu modul acesta chestia rectificării graniței, rectificare la care avem dreptul chiar după tratatul din Berlin.

Dacă însă, moțiunea va cuprinde chiar cea mai slabă aluzie la încrederea în guvern vom vota contra; căci partidul liberal crede că guvernul nu și-a îndeplinit datoria, că glasul României n'a fost ascultat așa cum interesele țării cereau să fie.

Alte vorbiri.

Mai vorbesc la chestie d-nii Stere, Vintilă Brătianu și Em. Culoșiu, apoi ia cuvântul d-l B. Missir.

D. B. Missir, discută toate ipotezele care s'au ridicat de ceilalți oratori și conchide că partidul liberal, ca partid de opoziție, aflându-se în fața unui fapt îndeplinit, trebuie să se rostească. Primim sau nu Silistra? Trebuie să primim, dar iarăși fără înșelăciune că noi trebuie să facem rezerve asupra libertății de acțiune pe care înțelegem să o păstrăm în viitor în chestiile balcanice. De altfel când partidul liberal va avea guvernul, nu e ținut să respecte ceea ce fără știrea noastră și fără aprobarea noastră a făcut guvernul trecut.

D-l I. Brătianu încheie seria cuvântărilor și declarându-se de acord cu cele expuse de d-l Missir, roagă comitetului executiv să-l autorizeze a declara în ședința publică a Senatului că *partidul liberal votează protocolul fără a angaja acțiunea sa viitoare în chestiile balcanice.*

Comitetul executiv liberal a dat apoi, în unanimitate, această autorizare d-lui Ionel Brătianu.

Din parlamentul Austriei. În ședința de Vineri a parlamentului austriac s-a continuat dezbaterea asupra situației externe în legătură cu dezbaterile provizoriului bugetar.

Dep. dalmatin *Cingria* declară că pentru a se salvarea interesele Austro-Ungariei în Balcani este de trebuință a se câștiga încrederea și simpatiile popoarelor balcanice, mai ales ale Serbiei.

Deputatul creștin-social *Waldner* spune, că monarhia nu va avea să regreze căderea Turciei. Monarhia nu este slăbită ci întărită prin noua situație din Balcani. Să sperăm, că relațiile amicale, pe cari le avem cu România, se vor întinde și la celelalte state balcanice și că consăngenitatea națională cu statele balcanice va produce amicitie și simpatii reciproce iar niciodată conspirațiuni.

Dep. creștin social *Schwegel*, deși se declară mulțumit cu demersurile conducătorilor politice externe austro-ungare, spune, că totuși ar fi fost de dorit, ca acești factori să fi desfășurat dela început o mai mare energie și putere.

Dep. radical-cek *Klojak* a criticat cu toată asprimea politica externă a Monarhiei, constatând că Austro-Ungaria a suferit o înfrângere și fără război. În ministerul de externe — a zis oratorul — s'au validat influințele maghiare. Neîncrederea față de Rusia s'a manifestat cu deosebire din partea maghiară, fiindcă nu e în interesul Maghiarilor de-a susține cu Rusia relațiuni bune. *Instința Maghiarilor ne-a înșelănat de România* și ne a abătut dela punctul de vedere corect în chestia portului Sârbiei. Maghiarii au provocat cu ajutorul lui Cuvaj pe slavii de sud, pentru ca apoi să i denunțe la Co-roană ca trădători. Fiecare, care pune în contradicție interesele imperiului cu interesele Slavilor, periclitează interesele Austriei, în loc ca să le aducă în concordanță. O singură punte duce în Balcani: satisfacerea intereselor Slavilor din Monarhie. Cehii știu, ce ar putea însemna Austria pentru ei, dacă ar deveni aceea la ce a fost destinată: să sprijinească în mod cinstit toate popoarele mai mici ale țării.

Deput. creștin-social *Dr. Ierszabel* pune în vedere guvernului, că partidul creștin social își va schimba tactica și nu va mai sprijini guvernul, dacă nu

va procede cu energie în contra dușmanilor interni.

Dezbaterile s-a amânat apoi pe ședința de astăzi, Luni.

Vizita Țarului Rusiei și a Regelui Angliei la Berlin din prilejul cununiei ficei Împăratului Wilhelm este viu comentată de presa mondială. Toate zărele constată unanim, că în convorbirile între suveranii Angliei, Rusiei și Germaniei, precum și în convorbirile Țarului și regelui Angliei cu cancelarul Bethmann-Hollweg și ministrul de externe Iagow s-au lămurit chestiunile politice externe dela ordinea zilei.

Ziarul semi-oficios „Rossia” constată, că întâlnirea Țarului cu împăratul Wilhelm este o nouă dovadă a desfășurării priincioase a relațiilor ruso-germane, cari au contribuit în măsură însemnată la promovarea chestiunilor politice internaționale.

Correspondentul special din Berlin al ziarului „Neues Wiener Tagblatt” află, că Vineri după amiază a avut loc o convorbire între împăratul Wilhelm, țarul Nicolae și regele George al Angliei, convorbire care a durat mai bine de un ceas. Monarhii s-au întâlnit în apartamentele Țarului, unde au petrecut tot timpul discutând între ei.

În cercările informatice se presupune, că cei trei suverani au discutat situația politice internaționale. Faptul acesta e privit ca un semn bun pentru desfășurarea ulterioară a situației politice a Europei.

Regele Angliei primind Sâmbătă la ambasadă o deputațiune a coloniei engleze, care i-a remis o adresă, a exprimat bucuria că dânsul împreună cu regina sunt oaspeții suveranilor marii națiuni germane amice. Apoi a adăugat:

„Dezvoltând bunele raporturi cu poporul german ve-ți contribui să asigurați pacea mondială, a cărei menținere este dorința mea foarte serioasă, precum a fost și scopul principal al vieții ta'ălui meu.”

Intre Austria și Rusia.

— *Articolul D-nului prof. N. Iorga publicat în „Die Zeit” de Sâmbătă, 24. Maiu.*

O problemă căreia diplomația internațională îi atribuie un interes mare, este întrebarea despre viitorul ținută politică a României. Oare România, care a stăpânit în decurs de trei secole Balcanul, după nimicirea totală a relațiilor de acolo, va purta și mai departe o politică austrofilă, sau în așteptarea unor avantagii ce au să vină se va arunca în brațele Rusiei? De câțiva timp întrebarea aceasta s'a veni-lează mult și mai cu seamă de către acei, cari pentru sprijinul părerilor proprii se provoacă la ideile moștenitorului de tron, ce n'ar corespunde pe deplin cu cele ale unchiului său. Majorității însă, dintre acei ce se ocupă de această întrebare, un moment foarte însemnat ni-a rămas pe deplin neunoscut și anume, schimbările mari și însemnate ce-au prins rădăcini în sufletul poporului românesc în decursul ultimilor decenii. Astăzi poporul românesc se gândește la propriile sale interese naționale și nu la o tutelă nesigură și înșoșitoare, fie a imperiului de vest sau de est. România simte unitatea sa națională mai tare decât ori și când, iar conștiința națională câștigă mai multă putere. Și tocmai acesta este faptul cel mai important pentru judecarea politice externe a României.

Tot omul care-a urmărit cu atenție evenimentele recente, s'a putut ușor convinge despre adevărul celor spuse. În toamna anului 1912 s'a vorbit mult despre o acțiune militară comună a României și-a Austro-Ungariei. România ar fi trebuit să câștige teritoriul bulgar cuprins între Rusciuk-Șumla-Varna și un teritoriu sârbesc însemnat, în valea Timocului ce posedo o populație aproape exclusiv românească. Vizita contelui Berchtold la Sinaia părea a da acestor versiuni un sub-

strat. Deși succesele mari ale aliaților în războiul balcanic, în masele largi ale poporului românesc, cari nu sunt încă destul de pregătite pentru ideea sănătoasă a unei confederațiuni a tuturor statelor balcanice sub conducerea României, au provocat nemulțumire și-un foarte penibil sentiment de nesigurăanță, totuși opinia publică din România a păstrat o atitudine rezervată față de ideile acestei înfrățiri de arme cu Austria. Când mai târziu șeful Statului major al armatei austro-ungare Baroanul Konrad von Hötendorf a venit la București pentru a stabili amănunțele unei cooperări militare, numai în cercurile oficioase află o întâmpinare deosebită.

În Rusia se spera, a se vedea în faptul acesta deșteptarea de simpatii pentru frații lor ortodocși, de simpatii, cari în realitate nu sunt altceva, decât un produs al naivității panslaviste. Vizita marelui duce rus Nicolae Michailovici a fost un corectiv sănătos al acestei închipiri. Vizita marelui duce în urma amintirilor de războiul comun împotriva Turcilor a primit un caracter deosebit de sărbătoreesc. Marele duce, care dealtfel e o persoană neobiceiuit de simpatică, cu o natură liniștită de savant și de-o aparență modestă, deșteptă în populația românească numai o curiozitate rece. Poporul românesc a reagat tot atât de puțin la lingușirile rusești, cât și la ofertele Austriei.

Este foarte greu a se orienta asupra adevăratei opinii publice din România. Este un domeniu prea exclusiv al familiilor boierești de odinioară aici viețea politică, lângă cari numai numeric are însemnătate politică o foarte mărginită și nouă clasă a populației.

Este adevărat că opoziția totdeauna și în tot locul aruncă pretențiile cele mai radicale; ultimele meetinguri în București și în provincie, cari s'au ocupat cu întrebările ce privesc România și Bulgaria și cari au fost vizitate nu numai absolut de adereții opoziției, s'au exprimat aproape fără excepție și cu mare însuflețire pentru război împotriva Bulgariei. Se năzuiește tocmai la noi a se șterge impresia, ca și când numai România singură, dintre toate statele balcanice ar fi rămas în starea cea veche. Deviza ca care se motiva războiul s'a schimbat adeseori; când se chema Șumla—Rusciuk—Varna, când Silistra și când din nou: mărirea literalului românesc. Motivul conducător a rămas însă totdeauna același: România nu voia să rămână în urma celorlalte state balcanice.

Cât privește persoana mea, n'am împărtășit nici-odată părerea, ca un popor ca Români, cari în propria lor țară numără șapte milioane și jumătate de conașionali și este înconjurat de alte cinci milioane sub stăpânire străină, care numește de proprietate a sa unul dintre cele mai rodnice ținuturi ale Europei, și care poate privi mândru înapoi asupra unei culturi ce s'a dezvoltat independentă în decursul secolilor și care a produs multe lucruri de valoare, să se simtă dat în lături prin faptul că vecinii lui își clădesc unitatea națională. Majoritatea însă, pare totuși a crede lucrul acesta.

Pentru a ajunge acest scop atât de mult dorit pentru a nu rămânea în urma celorlalți, România nu se gândește a se servi de ocrotirea unui oare-care puternic stat învecinat, a cărui procedură și afară de asta s'a manifestat, atât de adese-cri, ca egoistă. Idealul României este astăzi un „*fară de se*” plin de succes, o acțiune independentă. Ea voește să fie independentă, la ceva, fie printr-un război, fie prin tratative pacifice.

Când marile puteri și-au oferit mediațiunea în controversa dintre România și Bulgaria, se simțea în țară o neliniște, deoarece deciziunea puterilor, ori-care ar fi fost, ar fi avut un caracter obligă-

tor. Și când România obținută la Petersburg numai niște succese mitite, ieși la iveală pretutindeni o adâncă amăgire. Acțiunea independentă și de sine a tătoare, deveni imposibilă.

Hotărârea reuniunii ambasadorilor la Petersburg va mai avea încă unele urmări. Educația politică a poporului românesc este încă nedesăvârșită, în celelalte state balcanice însă, abia a început. Cu toate acestea de jeloze națională și cu toată presumpția națională trebuie să-și facă loc convingerea, că numai o alianță statornică a tuturor statelor balcanice din sud-estul Europei va putea aduce singura rezolvire a neînțelegerilor perpetue.

Această rezolvire a problemei vom trăi-o nu peste mult timp. Dacă s'ar fi aflat mai dinainte s'ar fi cruțat multe greșeli și multe nenorociri.

Dar ori și ce ar pierde Austro-Ungaria în România, nici când nu-i va veni spre bine curtezanei rusești. Aceste pierderi sunt urmarea necesară a unei politici naționale sobre și bine gândite, care în viitorul cel mai apropiat trebuie să fie urmată și o să fie urmată.

(Arald).

Situația internațională.

Chestia Albaniei

a intrat într-o fază foarte critică, care amenință să zădărnicească lucrările reuniunii ambasadorilor din Londra.

În ministerul de externe din Viena situația se consideră ca extrem de gravă, de oarece reuniunea ambasadorilor din Londra a respins punctul de vedere al Monarhiei cu privire la Albania. Criza aceasta este asemănătoare celeia provenită din cauza Scutarilor.

Rusia și Franța în ultima ședință a reuniunii au luat, precum se știe, poziție "contra planului Monarhiei, care dorea ca Albania să obțină o bună organizare administrativă și financiară și o justiție modernă. Față de această propunere a Austriei, Rusia și Franța au propus ca toate chestiunile, ce privesc organizarea noului Stat, să se lase în sarcina Albaniei. Părerea Austro-Ungariei este, că în asemenea împrejurări viața noului stat nu va fi durabilă. Austria, Italia și Germania și-au exprimat dorința, ca propunerea lor să fie primită în cea mai apropiată ședință a reuniunii. Austria este decisă a nu mai lua parte la ședințe, dacă puterile nu vor garanta, că viitorul Albaniei va fi asigurat.

Se zice că contele Mensdorf, ambasaderul austriac a primit instrucțiuni să părăsească ședința de astăzi, Luni, a ambasadorilor, dacă propunerea Austriei și a Italiei nu va fi acceptată. Dacă nu se va putea ajunge la o înțelegere, atunci Austria va anunța, că își menține libertatea acțiunii în chestia albaneză.

Lupte între aliați.

Din Salonie sosesc știri tot mai amenințătoare. Pe linia Vardar-Serres în valea râului Anyista s'au dat Vineri și Sâmbătă lupte formale între trupele bulgare și grecești, luând parte mai multe mii de soldați. Știrile din Sofia spun, că Grecii au provocat încăerarea, iar Grecii pun vina pe trupele bulgare. Rezultatul luptelor, la care a participat și artileria, a fost, că Grecii s'au retras cu pierderi însemnate. Guvernul Greciei a protestat la Sofia cerând intervenția guvernului bulgar. Ministrul Geșov a declarat, că va lua imediat măsuri severe pentru a pune capăt vărsării de sânge.

Românii din Peninsula Balcanică.

De V. Diamandî.

X.

Timpurile moderne și contemporane. Redeschimbarea națională.

După ocupațiunea Peninsulei balcanice de armatele turcești, toți creștinii ca: Armâni, Sârbi, Bulgari, Greci, Albanezi căzură sub denumirea de Rum Meleti, ceea-ce înseamnă Națiunea Romanilor, din care Grecii formară Romeos. Se poate zice, că Sultani adoptând aceasta denumire de Rum Meleti, este, că s'au crezut succesorii împăraților romani și nu ai Bizanținilor.

În timpurile moderne Armânii au

jucat un mare rol atât prin valoarea armelor lor cât și prin dibăcia lor în comerț și industrie²⁾, prin spiritul lor pătrunzător și întreprinzător.

Printre creștinii din Imperiul turcesc, singurii Armânii au avut cele mai multe privilegii și un fel de independență locală (self guvernământ). Sub scutul acelor privilegii s'au ridicat și ilustrat orașele armânești: Moscopole, Mețova (Ancinciu), Calariti, Seracu și altele³⁾.

Armânii din districtul Malacași își aveau administrația lor aparte, plătind numai un tribut Sultaniei Valide (numa Sultanului), careia se închinaseră. Nici un funcționar turc nu avea dreptul să se amestece în afacerile comunelor care aparțineau districtului Malacași și care erau în mâinile unei Demoghezeriții aleasă de popor și sub scutul căreia făceau mari progrese.

Reprezentantul Sultaniei Valide își avea ca reședință târgulețul Vovoda din Thessalia.

Moscopolenii sau Voscopolenii deveni un focar de progres și civilizație³⁾. Moscopolenii foarte dibaci în arta comerțului adunară avuții cu ajutorul cămora înfrumșetară orașul cu școli, biblioteci și chiar tipografie unde în 1812 s-a tipărit un vocabular în 4 limbi: românește, grecește, bulgărește și albanezește. Moscopolenii își pierdu splendoarea în timpul lui Ali Pașa, care puse ochi răi asupra acestui cuib însemnat al Românișmului.

Un alt centru însemnat al Românișmului în Pind și care s-a bucurat de multe privilegii a fost Mețova denumită de V. Berard în L'Hellenisme Contemporain, >Metropola Românișmului din Pind<. Iată privilegiile pe care le dobândise Mețova de la Sultani, grație nemuritorului ei Patriot Floca⁴⁾.

1) Liveziile ce Mețovitenii posedă în Thessalia în Epir și în Macedonia pentru trecerea turmelor lor și arătate conform indicațiilor lui Floca trebuie să rămăe intacte.

2) Mețovitenii vor pași ei însăși trecătoarele și drumurile din circumscripția lor și nici un Muzulman nu va locui în Mețova.

3) Întreaga comunitate a Mețovitelor va plăti anual Guvernului Imperial numai 113.000 de aspri adică 941 piastri, echivalând cu 200 lei.

4) Ori care persoană de orice religie și condițiune ar fi, în caz de se va adăposti în orașelul Mețova, nu va fi niciodată reclamat sau urmărit de autoritate ori care ar fi motivul refugului său.

5) Ori care ar străbate districtul Mețova trebuie să considere acest loc ca un loc sfânt și la eșirea din acest district, să scoată potcoavele cailor ca să nu ia nici un dram din pământul său.

6) Districtul Mețova din punctul de vedere religios va fi administrat de către un Exarc patriarhal.

7) Politicește Mețova va depinde de Guvernatorul Eubei (Negropont) și judiciarmente de Cadliul din Livadia.

De aceste privilegii se bucurau comunele Malacași, Cușufiani, Amera și Vutunos, căci toate depindeau de Mețova.

De aceste privilegii se bucură Mețova până în timpul lui Ali Pașa Tepeleu, care numai recunoscă nici un Firman.

Din privilegiile de mai sus nu mai subzistă decât acela cu privire la Exarcul Patriarcal pe care la menținut grație unui distins patriot ce trăia la Constantinopol anume Zaman care prin pozițiunea lui de paharnic la Curtea împărătească isbutise să obție de la Patriarhul 2 bule: una cu data de 1812 și alta din 1818 și să facă Patriarhia să renunțe la înființarea unui Episcopat în Mețova.

Scrisoare din Viena.

Serbarea zilei de 10 Mai. — Sărbătorirea lui Richard Wagner la universitate.

Viena 11 Mai st. n.

Vineri s'a oficiat la capela română un Te Deum pentru ziua 10

¹⁾ Habn Reise von Belgrad nach Salonik pag. 180.
²⁾ Polyade Chret'eus et Tures II carte II cap.
³⁾ Aravandinos Croniclele Episcopului t. V. Jiricek Geschichte der Bulgarien sur XXVII. pag. 457—458. Pognewille Memoire sur la vie d'Ali Paşa pag. 9. Habn op. cit p. 151.

Mai. Au fost de față aproape toți românii din Viena între cari amintesc pe dl Ed. Mavrocordat ministrul României la Viena și pe dl Reiyes consulul general al României însoțit de membrii legației și a consulatului român, apoi dl general Lupu, dl general Materinga, dl Dr. Ciurcu și alți mulți . . .

Sărbătorirea aniversării de 100 de ani dela nașterea lui Richard Wagner care s'aranjat în urma hotărârii Senatului universitar în Sala festivă, a fost desigur unul dintre cele mai frumoase omagii ce s'a putut aduce lui Wagner. Pe podiu au luat loc cam 250 de cântăreți și cântărețe sub conducerea lui Pawlikowski. Atât sala, cât și gallerile erau pline. Studentii și-au făcut apariția cu celele caracteristice flecării corporațiunii — deși excepțional de oarece în urma recentelor scandaluri dela Universitate, rectorul interzisese purtarea culorilor. — A fost de față ministrul de culte împreună cu șefii de secție, Senatul academic cu rectorul, decanii și numeroși profesori universitari. Rectorul Dr. Weichselbaum a inițiat în discursul său de deschidere, că academicianii din Viena, au recunoscut în primul rând geniul lui Wagner și s'au luptat pentru el. Sentimentele tinerimei germane față de Richard Wagner sunt și astăzi neschimbate și vor rămăne pururea așa. După executarea uverturii la opera >Tannhäuser< urmă discursul festiv al decanului Facultății filosofice Dr. von Schröder >Richard Wagner ca dramaturg național.< După discurs s'au executat câteva bucăți din operele lui Wagner, cu un succes extraordinar. Terminându-se serbarea studențimea a intonat >Die Wacht am Rhein.<

Oor.

ȘTIRI.

— 13 Mai 1918.

Pentru fondul ziariștilor români. Administrația ziarului nostru a transpus astăzi băncii >Ardeleana< din Orăștie, pentru fondul ziariștilor, suma de 190 cor. 90 filieri, contribuții făcute cu diferite prilejuri prin administrația >G. Transilvaniei<.

Aeroplanul >Vlaicu III<. Comitetul de inițiativă pentru colecta aeroplanului >Vlaicu III<, închinându-și socotelile, publică următorul: Protocol luat în ședința ținută la 13 Mai st. n. 1918 în afacerea subscripției lansate pentru construirea unui nou aeroplan prin aviatorul român Aurel Vlaicu:

Prezidiază dl Sava Raicu directorul executiv al institutului >Victoria< din Arad. De față sunt: Roman R. Ciogariu protosincol, Ștefan C. Pop avocat și deputat dietal, Vasile Goldiş secretar conzistorial, Dr. Ioan Nemet avocat, Iuliu Herbay secretar de bancă, Aurel Călniceanu controlor conzistorial, și Virgil Antonescu funcționar de bancă.

Președintele prezintă socotelile făcute de casarul Virgil Antonescu, din cari se constată, că s'au subscris de tot, prin 576 contribuenți, suma de Cor. 18.063,24; iar interesele banilor acestora depuși la diferite bănci au fost Cor. 385,48. Total: Cor. 18.448,72. Din acești bani s'au plătit d-lui Vlaicu, conform chitanțelor, Cor. 13.982. —; rămânând astfel Cor. 4.466,72.

Astfel fiind socotelile în regulă, președintele propune, iar conferința hotărăște, ca socotelile să se iee la cunoștință, iar aviatorului Vlaicu să i-se trimită restul colectei în suma de Cor. 4.466,72, publicându-se în foaie numele tuturor contribuenților și trimițându-se spre păstrare Muzeului Asociațiunii din Sibiu conspectul donatorilor.

Valorizarea plantelor medicinale. În timpul dela 29 Iulie — 6 August a. c. se va ținea la academia agricolă din Cluj un curs pentru preoți și învățători în scop de a le face cunoscute modul de culegere, de împachetare, de transportare și valorizare a plantelor medicinale, ce cresc sălbatic și cari sunt mai căutate și mai bine plătite în comerț. Cunoștințele câștigate frecvențării cursului ar avea să le răspândească între poporul dela sate. Frecvențării primesc locuință gratuită și un pașal de călătorie de K 24. —. Cererile pentru admitere la curs, adresate ministrului de agricultură, trebuie trimise până la 10 Iulie a. c. la direcțiunea academiei de agricultură din Cluj. — Indemnăm pe preoți și învățătorii noștri să cerceteze în număr cât mai mare acest curs folositor, având după absolvarea lui puțința de a ajuta poporul țăran să ajungă la un nou și bun isvor de venit. R. E.

Sfințirea de biserică. Comitetul paroch. ort. român din Verșeț invită la festivitățile sfințirii bisericii nou zidite, cari vor avea loc în zilele de 22 — 23 Mai st. v. (4 — 5 Iunie st. n.), prin P. S. Sa episcopul diecezei Caransebeșului, Dr. E. Miron Cristea.

Joi în 23 Mai v. (ziua Înălțării Domnului) — după săvârșirea actului sfințirii — va avea loc o petrecere po-

porală în Grădina publică a orașului, cu concursul corurilor române din împrejurime, iar seara la orele 8 va da un concert >Reun. rom. de cântări din Lugoj< cu cooperarea muzicii militare din Biserica-albă. — Venitul curat este destinat pentru fondul bisericii.

Căsătoria fiicei împăratului german a avut loc, după cum se știe, alaltăieri la orele 4 1/2, după prânz. La ora anumită, în sala electorilor s'au prezentat logodnicii, suveranii Germaniei, ducele și ducesa de Cumberland, frații logodnicei, ducele și ducesa Mecklenburgului-Schwerin, principele și principesa Max de Baden și principesa Olga de Brunswick-Lüneburg.

Ministrul casei regale a celebrat căsătoria civilă; apoi cortegiul s'a îndreptat spre capelă. După tânăra păreche veniau împăratul Wilhelm cu ducesa de Cumberland, împărăteasa Germaniei cu ducele de Cumberland, împăratul Rusiei cu regina Angliei, regele Angliei cu principesa de coroană, în fine principele moștenitor și alte persoane princiare. Preotul capelei a binecuvântat căsătoria. Apoi cortegiul s'a înnoptat la castel, unde au avut loc felicitările și un prânz. La sfârșitul prânzului împăratul a ridicat paharul în sănătatea tineriei perechi. Numeroase mese, împreună cu 100 invitați, au fost așezate împrejurul salei. Serbarea s-a terminat prin dansul facelor.

Cu trenul de 10 ore 22 minute seara țarul Nicolae a plecat spre Rusia, însoțit fiind până la gară de împăratul Wilhelm, suveranii oaspeți și de toți principii imperiali. Perechea regală engleză a rămas în Berlin.

Abonamente pentru Români a se primesc la >Banca Carpaților< București.

Știria despre moartea împăratului Ispănel se desminte. Micado-ul trăește încă, medicii însă sunt tare îngrijați de soarta suveranului. Atât în capitală cât și în provincie boala micadoului a provocat o mare consternare. Toată circulația comercială a încetat. În Tokio și în Iokohama toate prăvăliile sunt închise, tot așa și teatrele iar muzicile nu mai au voie să cânte. Populația așteaptă în mare neliniște ultimele vești despre starea împăratului. Alaltăieri noapte poporul nu s'a împrățiat din fața palatului imperial până când nu s'a anunțat că suveranul doarme în liniște.

Unele știri spun că starea micadoului ar merge mai în spre bine.

Reformele turcești în Anatolia. Din Constantinopol se scrie, că Poarta pregătește un manifest, care va fi publicat puțin înainte de semnarea preliminațiilor păcii. Prin acest manifest Poarta va proclama seria de reforme ce vor fi introduse în Anatolia. Până atunci Arabii, Armenii și Curzii vor trebui să stea în liniște. Reformele sunt precizate în linii generale, iar tratativele urmate de marele vizir Mahmut Șefket Pașa cu o parte a marilor puteri pentru trimiterea unui număr de specialiști spre asigurarea acestor reforme, sunt încheiate în principiu.

Regele Bulgariei va merge în Rusia. În Petersburg se șvonește, că regele Ferdinand al Bulgariei — după ratificarea păcii și rezolvirea diferendului bulgaro-sârb — va pleca în Rusia pentru un timp mai îndelungat. Cu regele va pleca și prințul Boris, care este fiul țarului. Cercurile slavofile se pregătesc să facă onoruri speciale, cu această ocaziune, guvernului bulgar.

Soldați bulgari — dezertori în masă. Ziarul >Stampa< anunță, că 1000 soldați din regimentul 24 de infanterie bulgară — recrutat în mare parte din soldați greci — au dezertat peste frontiera sârbească. După ce li s'au luat armele, soldații au fost trimiși înapoi.

Scufundarea unui vas. Se anunță din Constantinopol că vaporul >Nevada< s'a scufundat în apropierea portului Smirnei, lovindu-se de o mină submarină. Numărul celor înecați este 300. Despre aceeași nenorocire, agenția Havas află, că pe bordul vasului se aflau 200 pasageri, dintre cari 80 au fost salvați de o barcă a crucișătorului francez >Bruix<.

În chioșcul de ziare din Sibiu Hermina Frank, strada Cîsnădiei se află de vânzare zilnic dimineața cel mai nou număr din >Gazeta Transilvaniei<.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Examene. Vineri și Sâmbătă au avut loc la gimnaziul nostru superior examenele de clasă cu elevii clasei a VIII gimnazială. Rezultatul acestui examen a fost următorul: Din 36 octavani 10 au făcut examenul cu succes foarte bun, 10 cu rezultat bun, iar 14 cu succes suficient. Un octavan a fost avizat la repetiția examenului la toamnă iar altul la repetiția examenului peste un an.

Astăzi s'au început la gimnaziu examenele de maturitate în scris, care durează 4 zile. La acest examen au fost admiși 34 absolvenți din anul acesta al clasei VIII gimn. și 2 candidați, cari au căzut la examenul de maturitate în anul trecut.

Examenui orai de maturitate este fixat pe a treia zi de Rosalii (4/17 Iunie) și va dura 4—5 zile. La acest examen va funcționa ca comisar din partea consistorului dl asesor consistorial Mateiu Voileanu iar ca reprezentant al guvernului dl Antoniu Kalkbrenner, directorul gimnaziului de stat din Caransebeș.

>Filmul independenței< (războiul româno-ruso-turc 1877/8) se dă pentru ultima oară în Brașov mâne, Marti, la ceasurile 8 fără un sfert (și nu la 8 seara!)

Proprietarul filmului a dat întreg câștigul curat al reprezentației acesteia >Societății pentru fond de teatru român<. Rugăm deci publicul brașovean să ia parte în număr cât mai mare la această reprezentație, care va fi în favorul Societății noastre teatrale. Filmul se dă Miercuri în Buda-pesta.

Cărți și reviste.

A apărut Nr. I—II (Ianuarie—Aprilie) din revista Asociațiunii >Transilvania< cu următorul cuprins:

Dr. I. Lupăș: Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu, George Navrea: Colinde din Bihor, Ioan Bratu: Monografia școlii greco-orientale române din Tilișca, Dr. Virgil Cioban și Dr. S'lviu Dragomir: Acte și documente. Insemnări: Notițe floristice din România.

A apărut: >Pedagogia școlii de copii mici de Sevastia Dimitru<, conducătoarea grădinei de copii Nr. 1 (ghencea) din București. Prețul: doi lei. (2 lei) Se comandă la autoare. Este înpa carte românească care se ocupă cu daggia școlii fröbeliane.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Mai. La începutul ședinței de azi a camerei Tiszta a parentat pe fostul președinte al camerei Perczel. S'au prezentat mai multe proiecte de legi privitoare la regularea salarelor preoției, completarea legii despre învățământul primar gratuit etc. Ședința viitoare ia 2 Iunie.

Salonic 26 Mai. Bulgarii au atacat eri din nou pozițiile grecești dela Bochos. S'a dat o luptă în toată forma. Grecii au trebuit să se retragă.

Viena 26 Mai. Șeful statului major al corpului VIII de armată, colonelul Redel, s'a sinucis. — Soția consulului Zambauer din Scutari și soția consulului general din Ialina au fost decorate cu ordiul Elisabeta pentru merite câștigate pe terenu umanitar.

Londra 26 Mai. Eri seara delegații balcanici au ținut prima ședință comună. Delegații statelor aliate au dat asigurări Turcilor, că nu vor face alte modificări în preliminarele păcii decât cele făcute până acum.

Proprietar: **Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.**
Redactor responsabil: **Ioan Erotea.**

Cursul la borsă din Viena.

Din 21 Mai 1918.

Renta uag. de aur 4%	102.—
Renta de coroane ung. 4%	82'5
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	73.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	84.25
Bonuri rurale croate-slavone	86.60
Impr. ung. cu premii	437.—
Losuri ptr. reg. Tisei și Seghedin	296.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	83.15
Renta de argint austr. 4 1/10	83.10
Renta de aur austr. 4%	105.60
Renta de coroane austr. 4%	83.20
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	74.40
Lozuri din 1860	157.—
Acții de-ale Băncei ung. deced.	2066.—
Acții de-ale Băncei austr. de cred.	821.25
Acții de-ale Băncei austro-ung.	626.50
Napoleoniori	19.12
Mărci imperiale germane	11782 1/2
London vista	240.87 1/2
Paris vista	95.50
Note italiene	83.40

Nr. Mag. 7643—913.

Publicațiune.

Pe baza dispozițiilor emise de Ministrul de finanțe prin ordinațiunea sa Nr. 50000—913. referitoare la manipularea dărilor publice și în puterea ordinului direcțiunii financiare locale reg. ung. Nr. 15624—913, aducem la cunoștință publică următoarele:

1. De a penna sau de a zalogii are drept numai o comisiune menită de a face execuți pentru dări; această comisie constă din un executor de dări și din un prețuitor de dări. Această comisie — la cerere — este obligată a se justifica prin arătarea unei legitimațiuni, că este îndreptățită a proceda în această calitate a sa. — Câte unul așadar n'are drept a face execuție nici executorul nici prețuitorul de dare.

2. Bani și obiecte de valoare comisia executivă poate lua în primire numai în decursul zalogirii însăși.

Dacă dară în decursul zalogirii nu urmează plata restului de dare intereselor de întârziere și a competențelor de execuție; atunci partida este obligată a plăti banii în termen de 15 zile—direct în casa de dare, la dincontră obiectele luate în primire sau ori cari alte lucruri mișcătoare zalogite se vor vinde în licitație publică.

În sensul acestei dispozițiuni deci personalul executiv n'are drept de a lua în primire bani și obiecte de valoare decât numai în decursul zalogirii—fără considerare că e în serviciu sau afară de serviciu.

3. Comisiunea executivă e obligată a cnița bani și obiectele de valoare ce i s'au inmanuat în decursul zalogirii și încă pe quitanțe interminate, cari se cunosc pe următoarele semne distinctive)

a) quitanța trebuie să poarte la dreapta N-rul curent iară la stânga N-rul seriei.

b) Quitanța subscrisă de un executor și de prețuitor, trebuie inmanuată partidei și trebuie să sune despre întreaga sumă, care s'a inmanuat comisiei executive.

c) Sub subscrierile comisiei executive pe un petec de hârtieroșie lipit, se vede tipărită următoarea notațiune. În locul acestei quitanțe interinale se va inmanua partidei în termen de 24 de oare quitanța originală edată de casa de dare—amăsurat §-lui 140 al ordinului Ministrului de finanțe Nr. 50000—913.

Decumva nici după alte trei zile această quitanță încă nu s'ar afla în mâna partidei. atunci partida are să reclame această quitanță dela casa de dare, pentru că reclamațiuni mai târziu nu se iau în considerare.

d) Partida are să subscrie contra-adeverință, cu care quitanța se află în connex dela început, dar care rămâne la comisia executivă și sună despre aceași sumă ca și quitanța interimală

e) Contra adeverința poartă același număr, cum s'a zis sub a).

f) Pe locul unde se află conexiunea între quitanța interimală și între contra adeverință trebuie să fie apăsat cu stampilia numele conducătorului perceptorat.

g) Tabelele de quitat trebuie să fie cusute cu un fir și sigilate și peste aceasta să mai conțină și clausula despre adeverințele interimaie, iară acestea trebuie să fie subscrise de conducătorul perceptoratului.

Adeverințe interinale și contra-adeverințe, cari n'au notițele menționate sub a)—g) trebuie respinse și nu pot fi considerate ca edata de oficiu.

4. După ce s'a estradat partidei quitanța interimală din partea comisiei executive, trebuie să i se estrade și comisiei din partea partidei — coala de dare, pentru că casa de dare să fie în stare să-și petreacă în timp de 24 de oare quitanța originală și să și-o schimbe dând înapoi adeverința interimală.

5. Din partea publicului contribuent trebuie de altmintrea luată în samă cu toată atențiunea observarea de pe petecul de hârtie lipit pe adeverința interimală. ca să poată reclama destul de timpuriu.

Brassó, în 2 Mai 1913.

1-1

Magistratul orașenesc.

Invenție nouă!

Prin muncă neîntreruptă mi-a succes invenția

Cărămidă din material de piatră,

care este cu 25% mai ușoară ca cărămida delut, și cu 25% mai ieftină. Durabilitatea ei este neprețuită.

Recomand această invenție celor interesați, se poate livera prompt ori și ce cantitate.

Informații mai de aproape da :

Weisz Armin

Strada Orfanilor Nr. 7.

La aceasta întreprindere se caută un tovaros cu 10,000 cor.

1-6.

Apă minerală. Societate pe acții a birtașilor.

Recomandă apa minerală, scoasă după cel mai nou sistem din

Isvorul Bodoker Vilma

de mediei recomandată pentru cura catarului organelor de respirație la boale învechite, are efect alinător și vindecător.

Isvorul „Bodoker Vilma“ e îngrijit după spiritul timpului de astăzi, apa minerală e eminentă răcoritoare dietetică și ieftină.

Administrația: **Strada Orfanilor Nr. 17. Brașov.**

Telefon 509.

(17 50).

Desfacere de mărfuri concesionată de autoritate la

MORITZ KRAUSS

Magazin de tricotaș și mărunțișuri, — Târgul poamelor Nr. 18.

Intreg stocul de mărfuri se vinde

Cu preț de minune ieftin

ca ciorapi, albituri pentru bărbați și copii, jiletce de lână, rețele, portfoliori.

5-10.

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

Cu apă care conține Radium în cantitate mare, Acid carbonic natural au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mîtră, ficat, și splînă, soldină, reumatism, constipație, precum și contra boalelor cari se desvoltă din nervositate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastică suedică, trau dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sezonul băilor dela 15 Mai până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată Feldioara (Földvár) și Sepsî Szt-Görgy cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Mai până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținere mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține acid de fier se folosește și ca dotorie de casă și e foarte plăcută amestecată cu vin sau ca beutură răcoritoare. În streinătate precum și la țeară să consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comorciu en gros.

La dorință se trimit și prospecte franco.

3-6

Dirrecțiunea.

GEORGE SZÖCS

croitor civil și militar român din
BRAȘOV, Strada Mihael-Weiss Nr. 10.

casa proprie.

— TELEFON 488. —

Deposit de cele mai nouă stofe indigene și din streinătate

Uniforme pentru studenți, dela 44 Kor. până

la 56 Kor. din stofa cea mai fină ce mi-a sosit un asortiment mare de stofe.

Cu desfacere a prăvăliei confecționez cu 10% mai ieftin.

Serviciu prompt!

12-25 **Prețuri solide!**

!! Important pentru fiecare gospodină. !!

KRAFFT & HERBERTH-Präf de molii.

Inimicul moliei,

Simple, practic de efect probat.

Krafft & Herbert Inimicul moliei este ieftin și spernic.

" " " " este simplu la întrebuințare.

" " " " este liber de naphthalină.

" " " " nu lasă miros în haine, covoare,

" " " " desinfectează. [blănării etc.

" " " " nu face pete.

" " " " este incontestabil cel mai bun

preservativ contra moliiilor la covoare, haine, perdele, blane etc.

Prețul unui carton 50 bani.

KRAFFT & HERBERTH Drogerie. Laborator chem.

techn. și cosmet. —

BRAȘOV, Târgul grăului Nr. 8

(8-12)

STERN ANTAL. Atelier de croitorie pentru bărbați. Brașov, Strada Mihael Weiss Nr. 18.

Aduc la cunoștința on. public că mi-a sosit stofe moderne pentru sezonul de primăvară și vară.

Execut după măsură, ori și ce veșminte; croială, modernă. Serviciu solid, cu prețuri moderate.

9-25

— Pentru studenți costume cu 10% rabat. —

Expert de croitorie încredințat de Minister Pregătește în atelierul propriu Haine de Domni din stofe moderne cu lucrători de primul rang

Tellmann Béla

Confectionare de mantale englezești pentru dame și costumuri.

Salon de modă, BRAȘOV,

Piața Francisc Jesif, Colțul Târgului Calilor deasupra mag. Scherz et alui I.

13-25 Pentru studenți și orașeni prețuri moderate.

Comande din provincie se execută,

ără a lău măsură, sub garanție. în

„Brancoveana“ Institut de credit și economii în Zărneșt

Concurs.

Pentru ocuparea postului de cassar contabil la „Brancoveana“ institut de credit și economii în Zărnești să publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

Postul acesta să îndeplinește deocamdată în mod provisor pe timp de un an, pe lângă salariu anual de 1200 cor. care să va solvi în rate lunare decursive.

Postul e de a să ocupa în 1 Iulie 1913.

Competenții au de aș ina înță rugărilor, la cari sunt de a să alătura atestat de boteș, atestat de moralitate ultimul atestat școlar și atestatul despre eventuală practică de până acum până la termenul fixat la dispozițiunea institutului.

Preferiți vor fi cei cu praxă și acei, cari vor putea depune o cauțiune de cel puțin 2000 cor.

Zărnești, la 19 Maiu 1913.

Dirrecțiunea.

Publicațiune.

Deoarece §-8 al statutelor Societății de înmormântare dispune dacă un membru a rămas dator cu cotisațiua un an, în luna a 11-a anului ce urmează se eliminează din Societate și pierde toate mișele plătite și pretensiile către Societate, se provoacă membrii acestei Societăți: Heinrich Siegen, Ana Lukács, Johanna Berner (Katharina Weinrich) să află în România, în prorrul lor interes, ca să plătească sumele restante cel mult până 1 Iulie a. c. că în caz contrar s'ar aplica lor hotărârile §-8 din Statute.

Brașov 24 Mai 1913.

Societatea de înmormântare brașoveană.

Lulus Hornung Lulvic Nussbacher
curator. secretar. 1-2.

Fabricate clasa primă!

Pentru sezonul de primăvară și vară

recomandăm produsele noastre renumite ca cele mai bune și anume:

Stofe de haine pentru domni

Cheviot și Kamgar.

Stofe de costume pentru dame

unicolor și desen.

Stofe Double pentru paltoane, Ulster și mantale de dame

Velours și Plmerstons pentru paltoane de earnă și paltoane

Cheviot și Kamgar negru

pentru costume salon, irac și smoking.

Stofe Loden impenetrabile

pentru sport și costume de vânat

Stofe de uniforme pentru locot și voluntari

Pledari pentru voiaș, cergă

pentru voiaș, șuri, cal, covoare etc. etc

Fabrici de postav, mărfuri de modă și tricotaș.

WILHELM SCHERG & Cie

5-50 **posit de vânzare!**

Fabricate clasa primă!

Lucri de primii rang.

Distins cu diploma din Dresda.

Y. Proter